RS AU § 194 Ansökan om tilläggsanslag för upprättande av nytt planprogram för Östercentrum och Solbergaområdet

Ärendenummer: RS 2026/1475

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade den 18 juni 2025, § 314, att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram ett nytt planprogram för Östercentrum, öst om Östercentrum, Österport gravar samt Gutavallens parkering. I samma beslut avslogs miljö- och byggnämndens begäran om tilläggsanslag för 2025, med hänvisning till att behovet av konsultmedel i stället fick hanteras inför 2026. Arbetet med planprogrammet har nu påbörjats och behovet av externa specialistinsatser under 2026 har konkretiserats. Konsultinsatserna omfattar bland annat Heritage Impact Assesment (HIA), stadsbilds- och volymstudier och stadsbyggnadsförslag. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att dessa insatser är nödvändiga för att kunna ta fram ett robust programförslag och samrådshandling under 2026. Om tilläggsanslag inte beviljas kommer arbetet med planprogrammet inte att kunna genomföras då budgetmedel saknas i planverksamhetens ordinarie budget.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planprogrammet för Östercentrum och Solbergaområdet är ett strategiskt viktigt uppdrag av större vikt för Region Gotland. Området omfattar en central del av Visby där flera omfattande stadsbyggnadsfrågor sammanfaller, bland annat världsarv och kulturmiljö, stadsbild, mobilitet, parkering, allmän platsmark, centrumhandel, idrott, kultur och pågående kommunala investeringar.

Regionstyrelsen har tidigare konstaterat att det finns goda skäl att ta fram en genomarbetad stadsbyggnadsvision för området, bland annat för att hantera målkonflikter mellan exploatering och kulturmiljö samt mellan parkering och vistelseytor. Det större programområdet gör det möjligt att samlat klargöra planeringsintentioner, möjliga byggrätter och kommunala åtaganden avseende allmän mark, gator och parkering.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att uppdragets omfattning och komplexitet kräver externa specialistinsatser under 2026. Det gäller särskilt kulturmiljö och världsarv, där HIA behöver tas fram inför samråd, samt stadsbilds- och volymstudier och visualiserade stadsbyggnadsförslag. Planprogrammet behöver vara tillräckligt robust och flexibelt för att kunna hantera olika framtida utvecklingsscenarier. Området

berörs samtidigt av flera pågående och planerade projekt, såsom nytt badhus, ungdomskulturhus, idrottshall vid Gutavallen och förändringar i kollektivtrafiken. För att dessa satsningar ska kunna samordnas och bidra till en sammanhållen utveckling krävs ett väl underbyggt programförslag.

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning, som är beslutad av regionfullmäktige, gäller följande:

Tilläggsanslag för befintlig verksamhet ska i princip inte förekomma. I undantagsfall kan nämnden begära tilläggsanslag. I ärendet ska framgå hur nämnden har prövat möjligheterna att inom ramen för nämndens totala verksamhet täcka avvikelsen. Väsentliga händelser av tillfällig karaktär som inte har kunnat förutses i budgetarbetet, kan motivera att tilläggsanslag medges. En förutsättning är att regionens ekonomi tillåter en utökning. Ett tilläggsanslag gäller alltid bara innevarande år.

Med hänvisning till policyn för ekonomistyrning och Region Gotlands ekonomiska läge med en prognos som visar ett underskott, föreligger inget utrymme för ytterligare utgifter under budgetåret 2026.
Regionstyrelseförvaltningen ser därför inte någon möjlighet att föreslå regionstyrelsen och regionfullmäktige att besluta om ett ekonomiskt tillägg till miljö- och byggnämnden för upprättandet av ett nytt planprogram för Östercentrum och Solbergaområdet. Miljö- och byggnämnden föreslås i stället att pröva möjligheterna att inom ramen för nämndens totala verksamhet göra omprioriteringar.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Christian Hegardt, projektledare, och Richard Löwenborg, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare överläggning behövs.

Ordföranden ställer proposition på Saga Carlgrens yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Miljö- och byggnämnden 2026-06-17, § 106
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-13
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-17